

- вид добровольной, неоплачиваемой деятельности;
- примерное количество часов на обследуемой неделе, потраченное на выполнение добровольной, неоплачиваемой работы;
- организация, в интересах которой выполнялась работа, ее тип и вид экономической деятельности.

Как видно, отдельные рекомендации Руководства МОТ учтены в анкете, однако данная анкета содержит ограниченный набор показателей, не носит системный характер и не позволяет дать комплексную оценку волонтерской деятельности с точки зрения ее вклада в экономику страны.

Рассмотренные подходы к учету волонтерской деятельности могут быть учтены при разработке системы показателей для оценки ее эффективности на национальном уровне.

Список использованных источников: 1. Пахомова А. А. Волонтерская деятельность молодежи в Республике Беларусь (социологический анализ): автореф. дис. ... канд. социол. наук: 22.00.01 «Теория, история и методология социологии» / Белорусский государственный университет. Минск, 2014. 23 с. 2. Об утверждении формы государственного статистического наблюдения 4-т (занятость) «Анкета по изучению занятости населения»: Постановление Национального статистического комитета Республики Беларусь от 21 декабря 2011 г. № 334: в ред. постановления Национального статистического комитета Республики Беларусь от 30 авг. 2017 г. № 105. *Нац. реестр правовых актов Республики Беларусь*. 13.02.2012. № 18. 7/1673. 3. Углубленный обзор статистики, политического участия и прочей общественной деятельности, включая добровольческую (волонтерскую) работу. *Европейская экономическая комиссия*. Конференция европейских статистиков. Шестьдесят первая пленарная сессия Женева, 10–12 июня 2013 года. URL: https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/2013/10_R_pdf. 4. Трохина А. В. Занятость волонтеров в России: формирование и регулирование: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. Москва, 2012. 29 с.

УДК 657

О. О. Сидоренко, канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

І. В. Тонкоглас, магістрант

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕХНІЧНИХ РЕЗЕРВІВ СТРАХОВИКА ДЛЯ ЦІЛЕЙ ОБЛІКУ

Ключові слова: страхові резерви, класифікація, технічні резерви, обов'язкові технічні резерви.

Технічні резерви, як частина страхових резервів, створюється страховиком за рахунок страхових платежів та власних коштів з метою виконання в майбутньому взятих на себе страхових зобов'язань перед страхувальниками та перестраховальниками. Слід зазначити, що від достовірності розрахунку та достатності сформованих технічних резервів залежить платоспроможність, конкурентоздатність, імідж, розмір доходів від розміщення страхових резервів, сума сплаченого податку на прибуток. Отже, питання обліку формування страхових резервів є одним із ключових в обліку страховиків та потребує всебічного дослідження з метою вирішення наявних проблем.

Згідно із Законом України «Про страхування», «страхові резерви утворюються страховиками з метою забезпечення майбутніх виплат страхових сум і страхового відшкодування залежно від видів страхування (перестраховування)» [1], при цьому вони повинні бути достатніми «для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань» [1].

Страхові компанії, які надають послуги страхування інші, ніж страхування життя, зобов'язані формувати технічні резерви, склад яких наведено в розробленій нами класифікації на рисунку, згідно із вимогами: Закону України «Про страхування»; Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.04 № 3104 [2]; Порядку і правил формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.2003 № 123 [3]; Порядку розрахунку резервів незароблених премій, що проводиться за

договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затвердженому постановою Кабінету міністрів України від 23.07.2008 № 671 [4].

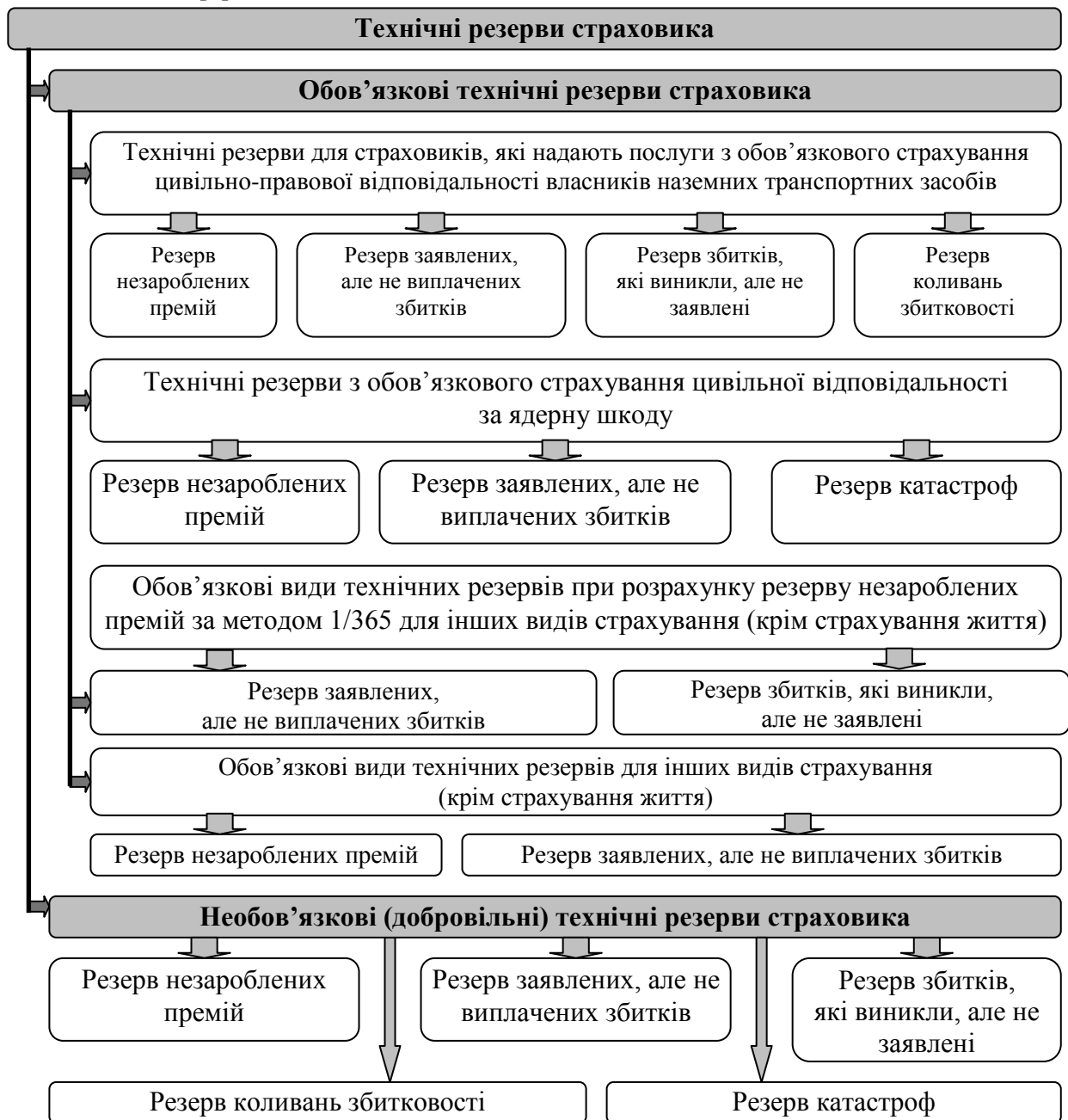

Рис. Види технічних резервів страховиків

Джерело: складено авторами за даними [2; 3; 4].

Проаналізувавши вищенаведені нормативні документи в роботі було здійснено класифікацію видів обов'язкових та добровільних технічних резервів, які доцільно формувати в обліку залежно від виду страхування та інших обставин, використання якої на практиці, може полегшити процес прийняття бухгалтером відповідного рішення.

Список використаних джерел: 1. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=85%2F96-%E2%F0&pass=4/UMfPEG-znhhkDb.ZiHwyAkvHdlOUsFggkRbI1c>. 2. Методика формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя: затв. розпорядженням Держфінпослуг України від 17.12.04 № 3104. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0019-05>. 3. Порядок і правила формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду: затв. розпорядженням Держфінпослуг України від 13.11.2003 № 123. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1107-03>. 4. Порядку розрахунку резервів незароблених премій,

що проводиться за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: затв. постановою Кабінету міністрів України від 23.07.2008 № 671. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

УДК 657.1:336.733

Д. В. Костенко, викладач кафедри обліку і оподаткування
ЧННІ ДВНЗ «Університет банківської справи», м. Черкаси, Україна

ОБЛІКОВА ОЦІНКА КРЕДИТІВ ЛОМБАРДУ

Ключові слова: фінансовий інструмент, фінансовий актив, ломбард, кредит, амортизована собівартість.

Ринок небанківських фінансових послуг України відзначається різноманітністю фінансових посередників, які, переважно, забезпечують потреби населення. Одним із таких посередників є ломбард.

Ломбард, як і будь-який суб'єкт господарювання, планує, організовує, провадить та прогнозує свою діяльність на підставі інформації, що забезпечується системою бухгалтерського обліку. Уже п'ятий рік згідно з чинним законодавством ломбарди мають застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності [1]. Складність для розуміння міжнародних стандартів фінансової звітності (далі МСФЗ) та відсутність методики їх застосування для ломбардів, спричинило недостовірність відображення об'єктів бухгалтерського обліку та їх оцінки у фінансовій звітності, а подекуди й взагалі фактичне не застосування норм МСФЗ для складання звітності ломбардами.

Облік та правильне відображення кредитів як основного «продукту» ломбарду за МСФЗ викликає найбільшу зацікавленість для зазначених небанківських фінансових установ. З набранням чинності у 2018 році, МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» виникають додаткові питання щодо правильної класифікації кредитів як фінансових активів ломбарду, та, відповідно, визначення методу їх оцінки в обліку.

Відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» щодо фінансових активів визначаються критерії, характеризуючи які формуються три класифікаційні групи фінансових активів. Належність фінансового активу до класифікаційної групи визначає його подальшу оцінку в обліку.

Виключним видом діяльності ломбарду є надання на власний ризик фінансових кредитів фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів. Особливістю кредитів, що надаються ломбардом, є 100 % забезпечення кредиту заставним майном клієнта, тому ломбард не має на меті продаж кредиту як фінансового активу. Зважаючи на вищезазначене та відповідно до МСФЗ 9, можна віднести дебіторську заборгованість, що виникає в ломбарді у процесі кредитування, до фінансового активу, що оцінюється за амортизованою собівартістю. Відповідно оцінка за амортизованою собівартістю передбачає використання методу ефективної ставки відсотка для розрахунку вартості активу на початок кожного періоду і здійснення амортизації.

Згідно з МСФЗ 9, ефективна ставка відсотка – це ставка, яка забезпечує точне дисконтування оцінюваних майбутніх грошових потоків або надходжень за очікуваний строк дії фінансового активу. Під час розрахунку ефективної ставки відсотка суб'єкт господарювання оцінює очікувані грошові потоки шляхом урахування всіх умов договору за фінансовим інструментом, але не враховує очікуваних кредитних збитків [2]. Цей розрахунок включає в себе всі комісії та пункти, сплачені або одержані між сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрати на операцію, а також усі інші премії або дисконти. Але разом з оцінкою кредитів за амортизованою собівартістю з використання методу ефективної ставки відсотку виникає проблема відсутності методики проведення цього оцінювання.

Тому для розрахунку ефективної ставки доречним буде взяти за основу Методичні рекомендації щодо розрахунку ефективної ставки відсотка для фінансових інструментів банку. [3]. Використовуючи ці рекомендації та враховуючи специфіку цієї фінансової установи, можна побудувати методику оцінки кредиту за амортизованою собівартістю для ломбарду.

Відповідно до п. 2.7 Методичних рекомендацій щодо розрахунку ефективної ставки відсотку, та для полегшення розрахунку ефективної ставки відсотка скористаємося програмним комплексом Microsoft Excel, який має такі функції, як ВСД (IRR) та ЧИСТВНДОХ (XIRR).